

1962 NİBEL ÖDÜLÜ YAZAR
GABRIEL GARCÍA MÁRQUEZ

ANLATMAK İÇİN
YAŞAMAK

ANLATMAK İÇİN YAŞAMAK
GABRIEL GARCÍA MÁRQUEZ
PELAK SAKAL

KİTAP TANITIMI

“insanın yaşadığı değildir hayat; asıl olan hatırladığı ve anlatmak için nasıl hatırladığıdır.”

2002 yılında, yetmiş beş yaşına geldiğinde tamamladığı “Anlatmak İçin Yaşamak” adlı anı kitabında çocukluğunu, ailesini, Kolombiya’daki toplumsal ve siyasi hayatı, yoksulluğu, diktatörlük rejimlerinin halka uyguladığı baskı ve şiddeti, bütün olumsuz koşullara rağmen onu “büyük yazar”lığa götüren okuma tutkusunu, hangi romanları sevdiğini ve hangi yazarlardan nasıl etkilendiğini, her zamanki anlatma zenginliğiyle kaleme almış Marquez.

Hatırlamaya, yirmi üç yaşına gelmiş, edebiyat meraklısı, asker kaçağı, parasız pul-suz ve bohem hayatına dalmış bir genç kimliğiyle başlıyor: Bir yıl önce üniversiteyi bırakmış, geçimini yazarak temin etmek hayaline kapılmış, kendisine bin bir zorlukla para gönderen ailesine bunu nasıl açıklayacağını bilememenin sıkıntısı içindeyken buluyoruz Marquez’i. İşte tam bu anda annesi dededen miras kalan evlerini satmasına yardım etmesini isteyerek karşısına dikiliverecektir. Aracataca’daki o ev, Marquez’ler için dünyada sahiplendikleri biricik yerdir. Anne oğul 18 Şubat 1950 günü, akşamın yedisinde, eski püskü motorlu ahşap bir tekne ve ceplerine ev satılmazsa geri dönmelerine ancak yetecek otuz iki peso ile yola koyulduklarında hatıralar da canlanmıştı. “Annemle evi satmaya gittiğimiz gün çocukluğumun üzerinde bir etki bırakmış olan her şeyi hatırladım” diyecektir Marquez; “ama hangisi önceydi, hangisi sonra, hangisinin yaşamımda bir etkisi oldu, emin değilim”.

Anlatmak İçin Hatırlamak ...

Hatırlamak, hele ki üzerinden çok yıllar geçmiş yaşanmışlıkları hatırlamak... Kimisi net kimisi flu, bir dolu çehre, bir dolu mekan, her türden eşya ve olay geçer gözlerimizin önünden; zaman algısı parçalanır, farklı zamanlardaki anılar tek bir kareye üst üste yığılıverirler. Hangisi

Derleyen: Melis Gürsel

Maden Mühendisi

önce hangisi sonra ya da hangisi önemli hangisi önemsiz kestiremezsiniz. Seçme yapma şansınız yoktur, hatıralarınızı siz çağırmazsınız, birer davetsiz misafir gibi belleğin derinlerinden çıkıp gelen, kendilerini ısrarla hatırlatan onlardır. Marquez de, kuşkusuz bir elemenden geçirdikten sonra ama sanki kendisini hatıraların serbest çağrışımlarına bırakmışçasına, ardışık bir zaman sıralaması izlemeden anlatıyor hayatının ilk otuz yılını. Ne kadarı düş ne kadarı gerçek bilemiyoruz; ama bilmemiz de gerekmiyor zaten; çünkü Marquez’e göre, “insanın yaşadığı değildir hayat, asıl olan hatırladığı ve anlatmak için nasıl hatırladığıdır.”

550 sayfa tutan hatıraları, Marquez’in romanlarının özeti ve toplamı sanki; kimi zaman “Yüzyıllık Yalnızlık”ta bulabilirsiniz kendinizi, kimi zaman “Yaprak Fırtınası”nda, kimi zaman “Albaya Mektup Yazan Kimse Yok”ta, hatta kimi zaman “Benim Hüzünlü Oropularım”da... Bu romanlardaki mekanların, olayların ve insan tiplerinin yazarın hayatının hangi safhasına denk düştüklerini keşfetmek hem çok eğlenceli, hem de bu yaşanmışlıkların bir yazarın kaleminden edebi malzemeye nasıl dönüştürüldüğünü anlamak açısından bir o kadar da önemli.

Doğduğu Aracataca’nın şiddet dolu kaotik atmosferinde çoğunluğunu kadınların teşkil ettiği kalabalık bir evde, dedesi Albay Marquez’in hikayeleriyle geçirdiği yılları, San Jose’deki eğitimini, doksan yedi yaşını ve çok sayıda torununun torununu gören sevgili annesini, girişimci ruhuyla aileyi gitgide yoksullaştıran sevimli babasını, kardeşlerini, dostlarını, sevgililerini ve genelev kadınlarını hatırlarken ya da Kolombiya tarihinin önemli siyasi olaylarını canlandırırken, anlatısının her bir sayfası geleceğe ve insanlara güvenen, yaşama sevinciyle dolu o bildik Marquez üslubuyla aydınlanıyor. En önemlisi ise yazılarında buram buram okumaktan zevk aldığını söylediği Kafka’nın ‘Dönüşüm’ü kokuyor...